

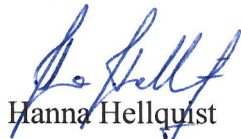
Ärendenummer: 26/000060

Er ref: UD2023/09127 (delvis);
UD2024/16092; UD2024/17995 m.fl.

Återrapportering enligt regleringsbrev till Sida för budgetår 2026 avseende öka förmågan att använda AI och ny teknik genom datadrivet arbete

I enlighet med regeringens beslut i regleringsbrev för budgetår 2026 den 18 december 2025 redovisar Sida härmed myndighetens arbete med att öka förmågan att använda AI och ny teknik genom datadrivet arbete.

Beslut i detta ärende har fattats av vikarierande generaldirektör Hanna Hellquist på föredragning av handläggare Ebba Annell i närvaro av avdelningschef Magnus Petzäll.

Hanna Hellquist

Ebba Annell

Öka förmågan att använda AI och ny teknik genom datadrivet arbete

Sammanfattning

I Sidas regleringsbrev för 2026 har regeringen gett myndigheten i uppdrag att kort redovisa i vilken utsträckning Sida arbetar datadrivet, samt redovisa eventuella hinder och framgångsfaktorer för datadrivet arbete och användande av AI-teknik.

Nuläge

Sida arbetar aktivt inom alla områden som kännetecknar en datadriven organisation. Myndigheten har en väletablerad infrastruktur för insamling och publicering av biståndsdata och är internationellt ledande inom öppen biståndsdata. Data och dataunderlag används regelbundet i myndighetens beslutsprocesser. Samtidigt är informationsförvaltningen ännu inte sammanhållen. Sida arbetar idag med en blandning av manuella, erfarenhetsbaserade och datadrivna arbetssätt.

Framgångsfaktorer

Sida har investerat långsiktigt i datainfrastruktur och har lång erfarenhet av internationella öppna datastandarder. Myndigheten har en etablerad kultur där dataunderlag ingår i beslutsprocesser. Intresset att stärka kompetens inom datahantering och AI är utbrett. Sida samverkar aktivt med andra svenska myndigheter, bland annat genom eSam och AI-verkstaden, samt med internationella organisationer inom OECD-DAC, IATI och Norstat.

Hinder

De främsta hindren är att informationsförvaltningen ännu inte är sammanhållen, att myndigheten saknar en gemensam AI-plattform som uppfyller krav på säkerhet och datasuveränitet, samt att kompetensen att hantera AI-specifik lagstiftning behöver stärkas. Säkerhetsfrågorna är centrala. Sidas verksamhet bedrivs både på huvudkontoret och via utlandsmyndigheter, vilket ställer särskilda krav på informationshantering och användning av AI-tjänster. Därtill behöver myndigheten förbättra sin förmåga att överblicka vilken data som är lämplig respektive olämplig att behandla med AI-stöd från externa leverantörer.

Pågående satsningar

Sida bedriver flera parallella initiativ: en stärkt informationsförvaltning med nya roller och processer, upphandling av en säker AI-plattform för medarbetarnas dagliga arbete, samt utveckling av ett AI-baserat handläggarstöd för riskbedömning av samarbetspartners i enlighet med §5.6 i Sidas instruktion.

Därutöver pågår arbete för att ge stöd till insatshanteringen i både inhämtning och produktion av narrativ data.

Slutsatser

Sida bedömer att myndigheten i hög utsträckning arbetar datadrivet inom flera verksamhetsområden, men att arbetssätten fortfarande är delvis manuella och beroende av decentraliserad informationshantering. Sida bedömer att myndigheten har goda förutsättningar att öka användningen av AI och datadrivna arbetssätt. Myndigheten har redan uppnått flera vinster datadrivet arbete kan ge, som tillförlitlig statistik, användarvänliga dataverktyg, hög transparens i biståndet online – men de riktigt stora vinsterna ligger framför oss. Ett exempel på detta med stor potential finns inom insatshanteringen som idag sker till stor del helt textbaserat.

På längre sikt kan datadrivet arbete väsentligt stärka Sidas förmåga att arbeta evidensbaserat och därmed leverera på myndighetens grunduppdrag. Sida ser positivt på att medverka i uppbyggnaden av en nationell infrastruktur för datadrivet arbete och AI-teknik.

Innehåll

Öka förmågan att använda AI och ny teknik genom datadrivet arbete	1
Sammanfattning	1
Innehåll	3
1 Uppdrag: Öka förmågan att använda AI och ny teknik genom datadrivet arbete	4
1.1 Definitioner och metod	4
2 I vilken utsträckning arbetar Sida datadrivet?	5
2.1 Organisation av informationsförvaltning, datahantering och analys	6
2.2 Tillgängliggörande av digital information för vidareutnyttjande	6
2.3 Datadrivet arbete: myndighetsnivå	7
2.4 Systematiskt arbete med data inom biståndsinsatser och strategigenomförande	9
2.5 Systematiskt arbete med data inom HR	10
3 Hinder och framgångsfaktorer för att arbeta datadrivet arbete och med AI-stöd	11
3.1 Hinder	11
3.2 Framgångsfaktorer	12
4 På gång för att öka förmågan att arbeta datadrivet och använda AI	13
4.1 Stärka datadrivna arbetssätt	13
4.2 För att öka användning av AI-teknik	14
5 Slutsatser	15
5.1 Insatshanteringen som exempel	15
5.2 Tidsperspektiv	16
5.3 Koppling till evidensuppdraget	16
5.4 Säkerhetsaspekter	16
5.5 Nationell infrastruktur	16

1 Uppdrag: Öka förmågan att använda AI och ny teknik genom datadrivet arbete

I Sidas regleringsbrev för 2026 har regeringen gett Sida följande uppdrag, vilket redovisas nedan¹: ”Sida ska kort redovisa i vilken utsträckning myndigheten arbetar datadrivet. Eventuella hinder eller framgångsfaktorer för datadrivet arbete och användande av AI-teknik ska även redovisas kortfattat. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) senast den 15 maj 2026.”

1.1. Definitioner och metod

”Data” betyder information eller uppgifter. Det kan vara vilka uppgifter som helst: ostrukturerad text, strukturerad text, numerisk information, automatiskt upprättad, manuellt inlagd. Data kan finnas både på papper och digitalt. Data och information är synonyma till varandra.

Det finns många definitioner av datadrivet arbete. Här använder Sida en något justerad variant av den som Myndigheten för digital förvaltning (Digg) använder i sin uppföljning av statliga myndigheters digitalisering²: En datadriven organisation:

- samlar in, strukturerar och kvalitetssäkrar data,
- tillgängliggör data,
- använder data och dataanalyser för att effektivisera verksamheten och fatta mer informerade beslut.

Även artificiell intelligens, AI, har många definitioner. EU definierar ett AI-system som ”ett maskinbaserat system utformat för att fungera med varierande nivåer av autonomi, kapabelt att generera resultat såsom förutsägelser, rekommendationer eller beslut som kan påverka fysiska eller virtuella miljöer.”³ I enklare ordalag: digital teknik som gör det möjligt för maskiner att efterlikna mänsklig intelligens.

För att skatta nuläge i datadrivet arbete och AI använder Sida Diggs ramverk från uppföljningen av statliga myndigheters digitalisering⁴. Att skatta nuläge för datadrivet arbete är en mångfacetterad övning. För de flesta verksamheter skiljer sig läget mellan olika delar, så även för Sida. Därför har Sida justerat Diggs ramverk något (se markeringar) och gjort skattningen dels på myndighetsnivå, och dels utifrån två tongivande arbetsområden: biståndsinsatser och strategigenomförande samt HR.

För att göra en välinformerad skattning av Sidas nuläge har Sida använt en referensgrupp med deltagare från flertalet delar av Sida: biståndshandläggare

---

¹ Se: [Sök regleringsbrev - Statskontoret](#)

² Se s.7, Digg (2025), *Uppföljning av statliga myndigheters digitalisering 2024 – om data och AI*, (Dnr: 2024-7510) med hänvisning till *Organizations' Attempts to Become Data-Driven* (Business & Management Journal Article, IGI Global Scientific Publishing (besökt 2025-05-27)).

³ Se Artikel 3, European Union (2024), *AI Act*, Regulation (EU) 2024/1689 [Article 3: Definitions | EU Artificial Intelligence Act](#)

⁴ Se Bilaga 1, Digg (2025), *Uppföljning av statliga myndigheters digitalisering 2024 – om data och AI*, (Dnr: 2024-7510)

inom utvecklingsbistånd, biståndshandläggare inom humanitärt bistånd, handläggare på huvudkontoret, handläggare på utlandsmyndighet, verksamhetsutvecklare, utvecklingsanalytiker, statistiker, systemförvaltare, rådgivare inom informationssäkerhet, finansiella controllers.

2 I vilken utsträckning arbetar Sida datadrivet?

Sida arbetar aktivt inom alla områden som kännetecknar en datadriven organisation: insamling, strukturering och kvalitetssäkring av data, tillgängliggörande av data och att använda data och analyser för att effektivisera verksamheten och för att fatta mer informerade beslut. Data används regelmässigt, men det finns ännu inte en sammanhållen informationsförvaltning och datainfrastruktur som gör organisationens samlade information tillgänglig för alla handläggare i varje givet tillfälle.

Sida arbetar idag mixat manuellt, erfarenhetsbaserat och datadrivet i olika arbetsmoment och verksamhetsområden. Idag bygger till exempel handläggning av biståndsinsatser i hög utsträckning på medarbetarnas erfarenhet, kompetens och personliga nätverk för att kunna hitta och hämta relevant information för att analysera och bedöma en partners effektivitet, eller en insats resultat. Detaljerad information finns, men det kan vara tidskrävande att hitta och hämta den.

I takt med att myndigheten automatiserar tillgång till data och AI-stöd direkt i de digitala stöd medarbetarna arbetar i, kan många arbetsmoment effektiviseras avsevärt och kvaliteten höjas.

Nivå	Benämning	Exempel
1	Huvudsakligen manuellt och erfarenhetsbaserat arbete	Medarbetaren börjar från en mall. Arbete vilar i hög utsträckning på medarbetares personliga kunskap, dialog med samarbetspartners och tidigare erfarenhet. Underlaget är till stor del narrativt och textbaserat. Institutionellt minne är beroende av enskilda medarbetare med mindre stöd av systemen.
2	Mixat manuellt, erfarenhetsbaserat och datadrivet arbete	Medarbetaren kompletterar sin personliga kunskap med strukturerad data: forskning, utvärderingar, verksamhetsdata, internationell statistik (OECD-DAC, IATI, Världsbanken med flera), portföljanalys, Världsbanksdata, akademisk forskning. Beslut vilar på dokumenterad kunskap. Datainsamling och analys sker i huvudsak manuellt utifrån ostrukturerad text och är tidskrävande.
3	Erfarenhet kompletteras med datadrivet och AI-stött arbete	Medarbetaren har automatiska stöd som sammanställer fakta och data, identifierar mönster, flaggar avvikelser tidigt, kan sammanställa information, föreslå statistisk kategorisering etc. Medarbetaren börjar från ett lättillgängligt kunskapsunderlag – inte en mall. Mänsklig bedömning fokuseras där den gör störst skillnad.

2.1 Organisation av informationsförvaltning, datahantering och analys

Organisationen av informationsförvaltning, datahantering och analys på Sida är idag huvudsakligen decentraliserad. Arbete pågår för att stärka informationsförvaltningen för att bli mer effektiv, och för att förbättra förutsättningarna för datadrivet arbete och AI-teknik. Arbetet fokuserar på att etablera en mer sammanhållen informationsförvaltning samt komplettera nuvarande roller - informationsarkitekt och informationsägare - med ytterligare två roller: begreppsägare och informationsförvaltare.

Idag är informationsförvaltningen en kombination av centraliserade funktioner för informationsflöden, strukturering och rapportering av statistik och decentraliserad hantering av kvalitetssäkring av informationen. Arbetet är dock delvis fragmentiserat. Det saknas myndighetsgemensamma processer för att förvalta data, och det finns skillnader i systematik i hanteringen av olika datamängder. Nödvändiga arbetsmoment sker, men det finns möjligheter att effektivisera arbetet och att höja kvaliteten i informationen.

Analyskompetensen på Sida är decentraliserad, med flera funktioner med uppdrag att ge analysstöd till resten av myndigheten (utvärderingsteam, chefsekonomteam, controllers, analytiker, statistiker, metod- och ämnesföreträdare). De olika delarna är inte direkt koordinerade, även om samarbeten i olika former är vanliga.

2.2 Tillgängliggörande av digital information för vidareutnyttjande

Sida tillgängliggör digital information för vidareutnyttjande i mycket hög utsträckning och bedriver ett omfattande arbete med transparens och öppen biståndsdata. Bistånd är Sveriges mest transparenta politikområde, och Sida har sedan länge ett etablerat arbete med att tillgängliggöra öppen information om Sveriges biståndsverksamhet online hos iatistandard.org och openaid.se. På openaid.se kan vem som helst få överblick över hur Sveriges biståndspolitik genomförs i praktiken, och den som önskar kan gå hela vägen från övergripande nivå ner till detaljerad information om enskilda biståndsprojekt. Sida producerar och rapporterar Sveriges bidrag till en mängd öppna datakällor såsom:

- OECD-DAC (den så kallade CRS-rapporteringen)⁵: årlig rapportering av Sveriges bistånd, exportkrediter och andra offentliga finansiella flöden till låg- och medelinkomstländer.
- IATI⁶: detaljerad realtidsdata om Sidas och Sveriges bistånd tillsammans med andra givares, genomförande organisationers och mottagares information om utvecklingsfinansiering (såväl bistånd som privat kapital).
- OCHA:s Financial Tracking Service (FTS)⁷: En global databas med aktuell och öppet tillgänglig information om humanitära finansieringsflöden världen över. FTS samlar in uppgifter från regeringar, FN-organ, civilsamhällesorganisationer och andra aktörer. Sida HUM rapporterar till FTS vid varje nytt avtal eller avtalsändring

---

⁵ [Data | OECD; Dashboards & Tools | OECD](#)

⁶ [Tools and resources for data use | International Aid Transparency Initiative - iatistandard.org](#)

⁷ www.fts.unocha.org

- TOSSD (Total Official Support for Sustainable Development) årlig rapportering till Sveriges bidrag till de globala målen.
- Samt rapporteringar av statistik inom särskilda områden, t.ex. klimat (UNFCCC).

Sida skickar/publicerar i mycket hög utsträckning:

- information digitalt till specifika aktörer,
- information i form av dokument (t ex Word eller PDF) eller som text på vår webbsida,
- information i form av statiska filer (t ex Excel eller CSV),
- information genom standardiserade API:er,
- dynamiska data, d.v.s. data som uppdateras frekvent eller i realtid,
- metadata om vår information,
- öppen maskinläsbar information.⁸

Sida har tekniska möjligheter att undanta skyddsvärd information från extern delning. När Sida publicerar detaljerad information om Sverige online hos iatistandard.org och openaid.se, finns tekniska möjligheter för att undanta skyddsvärd information.

Sida arbetar utifrån principen "öppet som standard" inom biståndsinsatshanteringen. Den information medarbetare upprättat om en biståndsinsats i handläggning och uppföljning publiceras online med dagliga uppdateringar. Enbart information som är skyddsvärd särbehandlas.

Sida arbetar mycket aktivt med utvecklingen av de internationella standarder som möjliggör jämförbara data internationellt, inom DAC-samarbetet och International Aid Transparency Initiative, IATI. Detta gäller utvecklingsfinansiering genom bistånd, exportkrediter, andra offentliga finansiella flöden (inklusive privatsektorinstrument).

2.3 Datadrivet arbete: myndighetsnivå

Sida använder i hög utsträckning egna och andras datakällor/dataanalyser för att följa upp Sidas bidrag till nytta på samhällsnivå.

Sida utvärderar regelbundet biståndsverksamheten i centrala och decentraliserade utvärderingar, där egna och andras datakällor är en bärande del för att analysera och bedöma effektivitet, resultat och nytta. Arbetet med att tillgängliggöra Sidas egen data hos IATI och openaid.se bidrar till uppföljning av nytta på samhällsnivå, i och med de resultatbeskrivningar som publicerar per insats. I Sidas årsredovisning och strategirapportering används egen och andras data i hög utsträckning för att kunna ge relevant rapportering.

---

⁸ Diggs ursprungliga formulering: "Vi använder öppna, maskinläsbara och vedertagna licenser och/eller rättighets märkningar."

Sida använder egna och andras data för att följa upp myndighetens effektivitet, men det varierar mellan olika verksamhetsområden. I samband med årsredovisning arbetar Sida med jämförelsetal som gäller effektivitet, vilka används för att analysera effektivitet ur olika aspekter. Även i uppföljningen av intern styrning och kontroll arbetar Sida med enkäter och jämförelser mellan åren för att kunna följa upp effektivitet i arbetet.

OECD-DAC, som organiserar officiella biståndsgivare, arbetar med löpande uppföljningscykler där varje medlem följs upp genom en *peer review* vart sjätte år, med uppföljning i mitten av perioden⁹. OECD-DAC följer bland annat upp hur Sveriges biståndseffektivitet står sig i förhållande till andra länder, vilket ger värdefull kunskap som Sida använder för att förbättra verksamheten.

Inom biståndsarbetet används data för att följa upp partners effektivitet i beredning inför val av partner (en typ av *due diligence*); vid beslut om att finansiera en insats; under insatsernas livscykel. För det humanitära biståndet inom specifika kriser bedöms partners på årlig basis utifrån bl.a. effektivitet ingår, för att besluta om stödet ska fortsätta eller fasas ut. Under 2024 och 2025, när centrala partners skulle identifieras för den kommande strategiperioden, gjordes en öppen utlysning, där mer än 100 sökande organisationer bedömdes gentemot OECD-DAC:s kriterier, inklusive effektivitet.

Även medarbetarundersökningar tangerar frågan om Sidas effektivitet: evidens visar att välmående arbetsplatser är mer effektiva än arbetsplatser med dålig arbetsmiljö. Medarbetarundersökningar genomförs regelbundet, och resultaten används för att förbättra verksamheten.

Sida använder data och dataanalys inom verksamheten för att effektivisera, förbättra och bidra till innovation från ganska hög till begränsad utsträckning. Det sker datadriven analys i ganska begränsad utsträckning för att *effektivisera* verksamheten. Medan vissa enheter och biståndssektioner på utlandsmyndigheterna arbetar datadrivet i mycket hög utsträckning med till exempel effektiv och realistisk resursfördelning, gör andra det i begränsad utsträckning.

När det handlar om att *förbättra* Sidas kärnprocesser sker mer datadriven analys, men även här ojämnt mellan olika arbetsmoment. I strategiernas genomförandeplaner och i beredning av insatser sker analys grundad i data i ganska hög utsträckning. Den löpande datadrivna verksamhetsanalysen (till exempel för att följa finansiellt utfall per geografiskt, metodologiskt eller tematiskt område) ökar, men sker i varierande utsträckning mellan områden.

Sida använder dataanalys för att *bidra till innovation* framförallt inom vissa områden, såsom mobilisering av privat kapital, humanitärt bistånd och energilösningar.

---

⁹ Sveriges senaste *peer review* gjordes 2019, med en mittuppföljning 2024. I år, 2026, genomförs en fullskalig *peer review* igen.

2.4 Systematiskt arbete med data inom biståndsinsatser och strategigenomförande

I vilken utsträckning Sida arbetar systematiskt med data inom hantering av biståndsinsatser och strategigenomförande varierar mellan arbetsmoment. En annan aspekt är om Sida arbetar *effektivt* med data. För att försöka belysa det har Sida justerat Diggs ramverk något och delat frågan om att tillgängliggöra data i två: om tillgången är manuell eller automatiserad. Analysen visar att Sida i hög utsträckning har systematiska arbetssätt för att samla in data om biståndsinsatser och partner, men att informationsinsamlingen kan effektiviseras. Idag ingår flera manuella moment, och det krävs fortfarande erfarenhet och flera manuella grepp för att hitta och hämta relevant information. Med mer automatiserade datadrivna arbetssätt skulle myndigheten kunna säkerställa samma höga systematik, men spendera mycket mindre tid än idag.

Inom ett par områden finns så stora skillnader i arbetet att Sida har valt att sätta två nivåer: i förvaltning av data och spridning av insikter av dataanalys. När det gäller förvaltning av data finns stora skillnader mellan källor och typer av data. Det som är officiell statistik och finansiell information är väl strukturerad och förvaltat: den håller hög kvalitet och är uppdaterad. Information om *vad* som görs är generellt sett lätt att hitta och av god kvalitet. Men information om *hur* biståndet genomförs, till exempel vilka metoder, vilka partners, vilka resultat som nås inhämtas och upprättas framförallt i fritext. Den informationen är mindre strukturerad och därmed svårare att förvalta, sammanställa och hämta. Den finns, men det kräver arbete och egen erfarenhet att ta fram och analysera den.

I vilken utsträckning bedriver Sida systematiskt arbete i biståndsinsatser och strategigenomförande för att...	Mycket hög	Hög	Ganska hög	Begränsad	Inte alls
Samla in data?	X				
Förvalta data?			X	X	
Tillgängliggöra data manuellt?*			X		
Tillgängliggöra data automatiserat?*				X	
Aggregera data?				X	
Analysera data?			X		
Sprida insikter från dataanalys?		X	X		
Använda insikter från dataanalys i det dagliga beslutsfattandet?		X			
Använda insikter från dataanalys i arbetet med framtida strategier?		X			

*Justering av Diggs enkätfråga, delad i Tillgängliggöra data manuellt resp. automatiserat. Manuell tillgång: när en medarbetare i normalfallet vet var informationen finns, kan söka fram och hämta den. Automatisk tillgång: Medarbetaren behöver inte själv veta var informationen finns, länkar, knappar som leder till användbar information finns automatiskt tillgängliga i ett arbetsmoment. Exempel: om en handläggare av en biståndsinsats med partner x automatiskt får information om partnern har andra insatser med Sida.

I vilken utsträckning har Sidas medarbetare automatiserad tillgång till insatsdata om*:					
	<i>Mycket hög</i>	<i>Hög</i>	<i>Ganska hög</i>	<i>Begränsad</i>	<i>Inte alls</i>
..beredning av insatser				X	
..vilka insatser som planeras				X	
..motivering till val av partner					X
..insatsers innehåll och karaktäristika (målgrupper, arbetssätt etc.)					X
..insatsstatistik	X				
..finansiell information om insatser	X				
..resultat och måluppfyllelse				X	
..partners årsrapporter					X
info om underkontrakt, vidareförmedling				X	

*Sidas tillägg, ingår inte i Diggs enkät.

Sida använder i hög uträkning egen data i kombination med andra datakällor (andra givare, FN-organ, Världsbanken, forskning med mera) för att analysera kontexter och bedöma potential för nya insatser¹⁰, både inom det långsiktiga utvecklingssamarbetet och det mer akuta humanitära biståndet.

Sidas beslut om insatser och resultatuppföljning på insatsnivå inom utvecklingssamarbetet bygger på narrativ och kvantitativ data. Kvantitativ data består av finansiell information, resultatindikatorer och studier/forskning. Narrativ data består av resultatrapporter, reserapporter, email-korrespondens, årsrapporter, studier/forskning och mötesanteckningar.

Datainhämtning och -produktion är central i Sidas kärnverksamhet. Den sker till största del i fritext, med begränsat automation. För data som produceras i kvantitativt format (finansiell och administrativ information och statistiska markörer) finns det ett utvecklat systemstöd och tydliga kriterier.

Sidas fördelning av humanitära medel bygger helt och hållet på datakällor som valts ut efter granskning av tillförlitlighet, validitet, transparens och jämförbarhet, för att fördela medel i proportion till underfinansierade humanitära behov.

2.5 Systematiskt arbete med data inom HR

Myndigheten samlar i hög grad in information på inom HR systematiskt, men arbetet kan effektiviseras. Förvaltningen av informationen skiljer sig åt mellan olika informationsmängder.

Sidas HR-funktion arbetar med en stor mängd olika informationskällor och från medarbetarundersökningar, vid rekrytering, i lönefrågor, nationell lönestatistik inom BESTA-ramverket för att nämna några exempel. Strukturering och systematik i lagring av olika informationsmängder är relativt begränsad.

¹⁰ Se även Sidas svar på regeringsuppdraget att stärka evidensbaserad styrning i genomförandet av biståndet UD2025/10436 samt UD2025/18391.

Bedriver myndigheten systematiskt arbete inom HR för att...					
	<i>Mycket hög</i>	<i>Hög</i>	<i>Ganska hög</i>	<i>Begränsad</i>	<i>Inte alls</i>
Samla in data?	X				
Förvalta data?			X	X	
Tillgängliggöra data manuellt?*				X	
Tillgängliggöra data automatiserat?*			X		
Aggregera data?				X	
Analysera data?	X				
Sprida insikter från dataanalys?			X	X	
Använda insikter från dataanalys i det dagliga beslutsfattandet?			X		
Använda insikter från dataanalys i arbetet med framtida strategier?			X		

3 Hinder och framgångsfaktorer för att arbeta datadrivet arbete och med AI-stöd

Sida har identifierat hinder som hämmar mer datadrivet arbete och användande av AI-teknik, samt de främsta framgångsfaktorer som gynnar detsamma. Sida arbetar aktivt med att röja eller hantera hindren samt använda oss av framgångsfaktorerna.

3.1 Hinder

- Lagstiftningen kring utbyte av information mellan myndigheter, givet att verksamheten bedrivs både på Sida och genom svenska ambassader.
- Datahantering och användande av AI-teknik regleras av lagstiftning som är i snabb förändring beroende dels på den tekniska utvecklingen och dels geopolitiska faktorer. Den nya lagstiftning på området som kommer löpande behöver både tolkas utifrån Sidas specifika situation och implementeras.
- Utmaning att kravställa de system med inbygga AI-stöd som Sida köper från leverantörer, utifrån informationssäkerhet, personuppgiftshantering med mera.
- Vissa områden saknar ännu informationsmodeller och välfungerande infrastruktur för datahantering.
- Informationsförvaltningen är ännu inte sammanhållen och vissa roller saknas.
- Sidas informationsklassificeringsmodell speglas inte i myndighetens digitala stöd.
- Det finns brister bland medarbetare i förståelse för hur data rör sig inom och utanför Sida.
- Sida har ännu inte tillgång till en myndighetsgemensam AI-plattform som reglerar och ger möjlighet till säker användning.

- Svårt att uppnå kompetens och efterlevnad av rutiner för säker användning av allmänt tillgängliga AI-tjänster (t.ex. Chat GPT, Google Gemini, Claude med flera).
- Svårt att överblicka hur information, personuppgifter och användardata hanteras och var den lagras vid användning av allmänt tillgängliga AI-tjänster.
- På vissa håll i verksamheten låg vana och kompetens att arbeta med ny teknik och AI.

3.2 Framgångsfaktorer

Att Sida har:

- investerat i infrastruktur för datalagring och flöden under lång tid,
- vana vid att utveckla och ta fram rapportstöd, BI-lösningar tillsammans med verksamheten,
- etablerat ett starkt nav för datahantering och statistik,
- många medarbetare har bakgrund inom forskning
- intresse från många medarbetare att stärka kompetens inom datahantering och AI,
- lång erfarenhet av internationellt arbete med öppna datastandarder,
- lång erfarenhet av att publicera öppna data online och att arbeta systematiskt med transparens,
- beslutsprocesser där användning av datadrivet underlag är etablerat,
- samverkan med andra myndigheter och internationella organisationer inom datadrivet arbete och tillämpning av AI:
  - Sida arbetar aktivt inom eSam¹¹, bland annat genom den myndighetsövergripande arbetsgrupp som arbetar med regulatorisk sandlåda inom tillämpning av AI.
  - Sida har sökt råd av Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) i utvecklingen av ett avancerat AI-baserat analys- och beslutsstöd för att stödja handläggarnas riskbedömningar.
  - Sida deltar aktivt i flera internationella fora som utforskar och utbyter erfarenhet av hur AI kan användas i biståndet: Norstat, ett samarbetsforum för nordiska biståndsmyndigheter, OECD-DAC:s arbetsgrupp för data och statistik (WP-Stat) samt IATI.

---

¹¹ Ett medlemsdrivet program för myndighetssamverkan för att tillvarata digitaliseringens möjligheter och stödja myndighetssamverkan för utbyte inom digitalisering, datavetenskap och AI

4 På gång för att öka förmågan att arbeta datadrivet och använda AI

Sida har sedan många år investerat i teknisk infrastruktur och kompetens för att kunna arbeta mer datadrivet. Myndigheten kommer att behöva fortsätta prioritera och investera i detta för att nå de vinster i effektivitet och kvalitet som det kan ge.

4.1 Stärka datadrivna arbetssätt

Dimension	Idag	Målbild
Kunskapsstillgång	Beroende av enskild medarbetares nätverk och sökförmåga	Organisationens samlade information är strukturerad, sökbar och lätt tillgänglig för alla.
Analyskapacitet	Manuell, tidskrävande och ofta begränsad till enskild fråga.	Automatiserad tvärgående analys som identifierar mönster och trender. Tydligare koppling till beslut om vägval, justering, resursallokering etc. grundade i analys.
Uppföljning	Manuell, tidskrävande och ofta begränsad till enskild fråga.	Automatiserade sammanställningar och dashboards av uppföljningsmoment; tidiga automatiska varningssignaler; tydligare koppling till beslut om vägval, justering, resursallokering etc. grundade i uppföljning.
Institutionellt minne	Delvis inbyggt i system, delvis personberoende och försvinner när medarbetare slutar	Helt inbyggt i system och processer, i princip oberoende av enskilda individer eller system

Övergången till ett datadrivet arbetssätt kräver insatser inom flera parallella spår. Inget av dem är tillräckligt ensamt:

Stärkt datainfrastruktur och informationsförvaltning.

Informationsförvaltningen behöver stärkas (se ovan), och mer av Sidas data behöver göras maskinläsbar. Så länge mycket av informationen lever i ostrukturerade dokument, texter i systemen, bifogade filer och hos enskilda handläggare är den inte tillgänglig för systematisk analys.

Mer extern data från tillförlitliga källor (t.ex. Världsbanken, FN-organ, IATI med flera) bör hämtas och användas, till exempel genom att koppla extern information till Sidas egna insatser för att möjliggöra smidig omvärldsbevakning, validering av resultat och liknande.

Fler AI- och analysverktyg

När data är mer strukturerad och tillgänglig kan AI-baserade verktyg ge stora effektiviseringar av verksamheten. AI-verktyg kan också höja kvaliteten i verksamheten genom att förbättra möjligheterna att sammanställa evidens, identifiera mönster, generera tidiga varningssignaler med mera helt automatiserat. Sidas pågående implementering av AI-förmåga utgör en viktig förutsättning för att kunna använda dessa verktyg på ett styrbart och säkert sätt.

Stärkt analyskompetens och kultur

Datadrivet arbetssättet kräver inte att varje medarbetare blir dataanalytiker, men det kräver grundläggande datakompetens och nyfikenhet: förmåga att ställa rätt

frågor till data, tolka resultat kritiskt och förstå både möjligheter och begränsningar. Minst lika viktigt är en kulturell förändring där organisationen systematiskt återanvänder sin egen kunskap på ett helt annat sätt än vad dagens arbetssätt medger.

Förmågestärkning av AI hos medarbetare

För att framgångsrikt omhänderta en organisations engagemang kring AI är det av vikt att skapa en lärande kultur där viss experimenterande inom ramar uppmuntras och där både kommunikation och kompetensutveckling kring användande av AI ger medarbetare vägledning, praktiska färdigheter samt en gemensam basförståelse för AI:s möjligheter och begränsningar. Samtidigt som vi uppmuntrar nyttjande av generativ AI så finns det en absolut tydlighet kring vad som *får* och *inte får* göras. En tydlig riktlinje finns framtagna på myndigheten som reglerar och förklarar vilka verktyg som är tänkbara, vilken typ av data som bör hanteras och vikten av källkritik och vem som bär ansvaret för slutresultatet. Istället för att införa teknik för teknikens skull bör man identifiera var AI kan skapa mest värde och nytta i verksamheten – oavsett om det handlar om att göra tidsbesparingar för handläggare i arbetsmoment inom insatshanteringen, effektivisera resultatrapporteringen eller kvalitetshöja extern kommunikation och översättningar från svenska till engelska.

4.2 För att öka användning av AI-teknik

Sida bedriver för närvarande två större satsningar för att öka användande av AI-teknik, samt arbetar med användarfall för att utforska AI-stödda arbetssätt.

Tillgång till generisk AI-tjänst

För att på ett kontrollerat och säkert sätt kunna ge medarbetare på myndigheten möjlighet att nyttja generativ AI i sitt dagliga arbete arbetar Sida med att identifiera möjliga AI-plattformar. Sida efterfrågar en plattform som kan möta användarnas behov och samtidigt kan reglera användningen i linje med de höga krav på säkerhet och datasuveränitet som Sida har gemensamt med andra aktörer inom offentlig sektor. Behovsanalyserna visar tydliga medarbetarbehov: promptning (kunna ställa frågor) till en AI-tjänst, analysstöd, dokumentsammanfattningar (av t.ex. utvärderingar, studier, partners årsrapporter), översättningar, mötesanteckningar etc.

Egen utveckling av ett handläggarstöd inför riskbedömning av samarbetspartners och biståndsmottagares koppling till våldsbejakande extremism och antidemokratisk verksamhet.

2025 fattade regeringen beslut om en ny förordning med instruktion för Sida. En central förändring är kravet på stärkt kontroll av möjliga samarbetspartners, med syfte att ytterligare minska risken att bistånd hamnar hos aktörer som bedriver eller stödjer oönskad verksamhet¹². Detta innebär att Sida behöver förstärka och

---

¹² Se §5.6 i Sidas instruktion, Sida ska ”säkerställa att bistånd inte ges till aktörer som bedriver eller stödjer antidemokratisk verksamhet, våldsbejakande extremism, islamism, antisemitism, terrorism, verksamhet som underminerar kvinnors och flickors rättigheter samt hatpropaganda riktad mot individer eller grupper”. Sida rubricerar dessa handlingar/aktiviteter antidemokratisk verksamhet (*anti-democratic activity*), ADA.

komplettera de kontroller och bedömningar som redan görs, för att kunna säkerställa att samarbetspartners främjar demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter samt har kapacitet att hantera biståndsmedel för avsedda ändamål. Därför driver Sida ett projekt som undersöker behov och möjligheter att nyttja ett AI-baserat digitalt handläggarstöd för att förstärka och komplettera de bedömningar av Sidas partners som görs utifrån antidemokratisk verksamhet.

Utforskande av nya sätt att använda AI

Genom chefsekonomteamet har Sida utforskat hur generativ AI kan användas för analys av utvecklingsfinansiering. Testet fokuserade på att använda AI för att göra en vederhäftig bedömning av nuläget för tillgänglig utvecklingsfinansiering i Bangladesh med hjälp av externa källor såsom Världsbanken, IMF, UNDP, IFC med flera. Syftet var att ge underlag av hög kvalitet i arbetet med genomförandeplan för strategier samt inför beslut om finansiering av insatser. Användarfallet visar hur kvalitetssäkrad data om komplicerade företeelser som är nödvändiga för Sidas beslutsfattare att ha god kännedom om, kan bli lätt tillgängliga på mycket kort tid.

Chefsekonomteamet har också tagit fram en prototyp för ett scorecard för utvecklingsfinansiering på landnivå, där AI har använts för att illustrera hur finansieringslandskapet ser ut i olika länder och regioner. Användarfallet visar hur kvantitativ data kan bli pedagogiskt lättförståeligt bildspråk på några få minuter. Uppdateras i realtid när siffrorna ändras. Prototypen gjordes på Bangladesh, Colombia och Kenya. Användare upplevde att underlaget sparade tid och höjde kvaliteten. Båda användarfällen har gett lovande resultat och kan skalas upp och införas i Sidas rutiner.

5 Slutsatser

Sida arbetar aktivt inom alla områden som kännetecknar en datadriven organisation: insamling, strukturering och kvalitetssäkring av data, tillgängliggörande av data samt användning av data och dataanalyser för att effektivisera verksamheten och fatta mer informerade beslut. Data och dataunderlag är en integrerad del av myndighetens beslutsprocesser.

Sammantaget arbetar Sida idag med en blandning av manuellt, erfarenhetsbaserat och datadrivet arbete. Data används regelbundet, men det finns ännu inte en sammanhållen informationsförvaltning och datainfrastruktur som gör organisationens samlade information tillgänglig för alla handläggare vid varje givet tillfälle. Myndigheten har redan uppnått flera av de vinster som datadrivet arbete kan ge: tillförlitlig statistik, automatiserade uppföljningsverktyg och hög transparens i biståndet. Men de riktigt stora vinsterna ligger framför oss, i takt med att myndigheten automatiserar tillgången till data och AI-stöd direkt i de digitala verktyg som medarbetarna arbetar i.

5.1 Insatshanteringen som exempel

Hanteringen av biståndsinsatser är det verksamhetsområde där potentialen för ökat datadrivet arbete är som störst. Idag sker en väsentlig del av insatshanteringen textbaserat, med begränsat stöd för automatisering och analys. Detta är delvis en konsekvens av ett medvetet beslut att tillåta flexibilitet i bedömningarna, då Sidas

insatser spänner över vitt skilda tematiska och geografiska områden där standardiserade kvantitativa indikatorer kan få låg träffsäkerhet. Med ökad tillgång till datadrivna och AI-stödda verktyg kan handläggare få automatiskt stöd i form av sammanställningar, riskflaggningar och kunskapsunderlag – istället för att börja från en tom mall.

Arbete pågår för att ge ökat stöd till insatshantering i inhämtning och produktion av narrativ data. De AI-användarfall som redan testats, bland annat inom analys av utvecklingsfinansiering och framställning av scorecards på landnivå, visar att väsentliga tidsbesparingar och kvalitetshöjningar är uppnåeliga redan med befintlig teknik.

5.2 Tidsperspektiv

Konkreta nyttor kan uppnås på kort sikt. Redan när en säker AI-plattform för medarbetare kan myndigheten realisera tidsbesparingar i dagligt arbete. På längre sikt, när informationsförvaltningen är sammanhållen och mer data är strukturerad, öppnas möjligheter till djupare analys, automatiserad uppföljning och ett starkare institutionellt minne som är oberoende av enskilda medarbetare. Teknikutvecklingen inom AI går snabbt, och framsteg inom hantering av ostrukturerad text gör att även den information som idag lagras i fritext på sikt kan bli tillgänglig för systematisk analys.

5.3 Koppling till evidensuppdraget

Datadrivet arbete och AI-stöd stärker direkt Sidas förmåga att arbeta evidensbaserat. Bättre tillgång till strukturerad data, mer effektiv analys och möjlighet att sammanställa forskning och verksamhetsdata är centrala förutsättningar för att kunna leverera på myndighetens evidensuppdrag. Inom ramen för evidensuppdraget har Sida identifierat var i insatshanteringscykeln data och evidens används idag och var användningen kan stärkas. Uppdraget syftar bland annat till att i beredning och handläggning använda fler källor för att verifiera resultat och slutsatser. Den ökade tillgången till AI-verktyg och strukturerad data är en direkt förutsättning för att detta arbete ska kunna ske effektivt.

5.4 Säkerhetsaspekter

Säkerhetsfrågor är en avgörande dimension i myndighetens arbete med AI och datadrivet arbetssätt. Sida hanterar känslig information om biståndspartners, enskilda målgrupper och internationella relationer. Verksamheten bedrivs både på huvudkontoret och genom utlandsmyndigheter, vilket kräver särskild hänsyn till informations säkerhet, datasuveränitet och regulatorisk efterlevnad. Myndigheten behöver förbättra sin informationsklassificering och säkerställa konsekvent systemstöd för klassificering i samtliga verksamhetssystem. Det är även nödvändigt att tydliggöra vilken data som är lämplig respektive olämplig att behandla med AI-stöd från externa leverantörer.

5.5 Nationell infrastruktur

Sida ser positivt på att medverka i uppbyggnaden av en nationell infrastruktur för datadrivet arbete och AI-teknik. Myndigheten stödjer regeringens initiativ om en

AI-verkstad för gemensam utveckling och lärande och ser att den kan utgöra en möjlighet att tillsammans med andra myndigheter utveckla AI-lösningar och effektivt hantera nya regleringar och lagkrav på området. Gemensamma lösningar för säker AI-användning inom offentlig sektor skulle väsentligt underlätta för myndigheter som Sida, där särskilda krav på informationssäkerhet och datasuveränitet gäller.